

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

för

BJÖRKVIKS FÖRSAMLING

i Oppunda-Villåttinge kontrakt

Strängnäs stift

Anno Domini 2020

Kyrkosyn och vision

Gud vill att alla människor ska leva i gemenskap med honom. Kyrkan är det sammanhang där Gud möter oss med det glada budskapet om Jesus Kristus, i Bibeln, dopet, nattvarden och gemenskapen med varandra.

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrka som vi bekänner i Trosbekännelsen. Vi har en tradition och en organisation med rötter bakåt i tiden ända till apostlarna. Kyrkan och tron har vi fått ta emot av våra förfäder. Vår uppgift är att bära och bevara tron och ge den vidare till våra efterkommande.

Vi har därför del i kyrkans uppdrag från Jesus Kristus: att göra alla folk till lärjungar. Alla församlingens verksamheter ingår i detta uppdrag. Gudstjänst, undervisning, diakoni och mission är möten med människor som är sökta och älskade av Gud.

Livet i vår församling ska kännetecknas av

- Kontinuitet. Vi vill bygga livslånga relationer med människor och förmedla trygghet genom goda traditioner.
- Delaktighet. Vi vill tillvarata människors olika gåvor och ge dem förtroende så att fler kan vara med och bära ut evangeliet.
- Frimodighet. Vi vill våga pröva nya idéer som kan hjälpa oss att växa tillsammans.

Vi vill vara en kyrka som gör det glada budskapet om Jesus Kristus synligt där vi verkar och som är en gemenskap där det finns en plats för varje människa.

Omvärldsbeskrivning

Geografi: Pastoratet är beläget i Katrineholms kommun i Södermanland, i Strängnäs stifts sydöstra del. Avstånden inom församlingen är rätt långa och en stor del av befolkningen bor utanför tätorten.

Befolkning: Den totala folkmängden är ca 1400 personer varav ca 1000 (71%) tillhör Svenska kyrkan. Befolkningen har totalt ökat något de senaste fyra åren, medan andelen kyrkotillhöriga minskat något. I Björkvik finns relativt få invandrare och inga flyktingbostäder.

Arbetsmarknad: Församlingen omfattar många jordbruk, även större sådana som går tillbaka på ett flertal äldre herrgårdar runt sjön Yngaren. Orten är rik på småföretag: snickeri, finmekanik, försäljning av jordbruksmaskiner. Bilverkstäder, ridskola, lunchrestaurang, skola och äldreboende ger arbetstillfällen. I tätorten finns räddningstjänst. Livsmedelsbutiken utgör en kommunal servicepunkt och är ombud för post, apotek, spelbolag och bank.

Utbildning: Förskola och grundskola 1-6 finns i Björkviks tätort. Efter årskurs 6 går eleverna på högstadium i Katrineholm eller Nyköping.

Föreningsliv: Idrottsföreningen spelar främst fotboll och innebandy. Hembygdsföreningen är aktiv. PRO och SPF har verksamhet. En nyligen bildad Familjeförening söker främja kontakter mellan skolan och samhället. På somrarna hålls en ideellt driven simskola vid Fagerön, som brukar samla ca 70 barn. Församlingen ger ekonomiska bidrag till några föreningar. Björkviks Bygdekommitté är en organisation som verkar för samordning av föreningslivet i relation till kommunen.

Religion: Inga andra samfund har några församlingar i Björkvik.

Omvärldsanalys

Föreningslivet och skolan har inte längre en självklar koppling till kyrkan. Att ungdomar från 13 år och uppåt tillbringar sina dagar på annan ort, där de går i olika skolor, avspeglas i att antalet konfirmander minskat. Vi eftersträvar att etablera en samverkan med skolan.

Folk lever längre. Det utmanar kyrkan på flera sätt, dels genom att ge meningsfulla uppgifter till dem som vill dela med sig av sin kompetens. Dels kan det handla om ett ökat diakonalt behov.

Äldre deltagare i våra verksamheter, exempelvis syföreningen, faller ifrån och återväxten är svag. Det sker en inflyttning av barnfamiljer. Att köpa hus på landsbygden är fortfarande billigare än i staden.

Utmaningar: Det är svårt att säga något bestämt om vart utvecklingen är på väg i Björkvik. En stor del av befolkningen är pensionärer, samtidigt som unga och barnfamiljer flyttar in. Varken kyrkan eller någon annan organisation har längre en självklar sammanhållande roll i bygden. Det sociala livet har sönderfallit i mindre grupper och föreningar. Församlingen vill spela en roll i att väcka liv i den gamla bygdegemenskapen.

Sveriges officiella normer säger att religion är en privatsak. Offentliga institutioner ska vara neutrala i religionsfrågor. Det har lett till en beröringsskräck mot religion och yttrar sig i att man är tveksam till allt som är ordnat av kyrkan. Okunskap är sannolikt en viktig orsak, därför är det viktigt att församlingen visar upp sig.

Församlingsbeskrivning

Björkviks gamla kyrka byggdes på medeltiden och var på 1600-talet en av de största landsorts-kyrkorna i Södermanland. Den brann ned 1869 och är idag en ruin. Vår gamla kyrka (ruinen) har de senaste åren sommartid blivit en populär vigsel- och dopkyrka. Flera gudstjänster och konserter hålls där varje år. På sommaren hålls lekmanaledda helgsmålsböner.

Invid gamla kyrkan finns även en äldre träbyggnad kallad Mangelboden som nyligen renoverats och är en användbar resurs i vårt församlingsarbete.

En ny kyrka byggdes 1872-75 vid Vedeby eftersom befolkningscentrum hade flyttat dit. Den brann ned 1900 men återuppbyggdes och invigdes på nytt 1902. Nya kyrkan har senast renoverats 2012-15. Bredvid den ligger Sockenstugan som är vårt församlingshem.

Björkviks nya kyrka är attraktiv och har ofta dop, vigslar och begravningar av personer som inte är bosatta i församlingen. Ibland har de bott här tidigare, ibland är det helt enkelt så att man väljer en kyrka man tycker är vacker.

Kyrkan används främst till gudstjänster men också till skolavslutningar, Luciatåg och nationaldagsfirande. Sockenstugan innehåller en större samlingssal (upp till 100 personer), och flera mindre rum. Runt 2012 skedde en utbyggnad, då det tillkom ett välrustat kök samt barn- och ungdomslokaler. Församlingens ambition är att Sockenstugan ska bli ett socialt och kulturellt centrum för bygden.

Våra kyrkogårdar är mötesplatser i flera dimensioner. Vi vill vårda och utveckla dem så att de kan vara rum för möten, frid och hopp.

Vi har inte de ekonomiska resurser som skulle behövas för att anställa exempelvis diakon och församlingsassistent. Vi köper ekonomisk redovisning utifrån.

Vi har en relativt hög kyrkotillhörighet men man behöver inte gå långt tillbaka i tiden för att se att sekulariseringen är ett faktum. Gudstjänstbesök och antal konfirmander har mer än halverats på en 40-årsperiod. Några läsår har församlingen inte haft en enda konfirmand. De senaste årens många sammanläggningar i kyrkan har gjort att Björkvik nu gränsar direkt till Katrineholmsbygdens församling i väster och norr, Bettna i nordöst, Stigtomta-Vrena i öster samt Kiladalen i söder.

De grundläggande uppgifterna

Mission

Mission är en del av kyrkans väsen och innebär att varje enskild kristen och varje församlingstillhörig i Björkvik, är bärare av missionsuppdraget. Vi vill vara tydliga som kristen kyrka i samhället och synliggöra evangeliet, så att människor kan upptäcka det och finna sin plats i gemenskapen både lokalt och globalt.

Vi satsar på att vårt församlingshem (sockenstugan) ska hålla öppet så mycket som möjligt där vi erbjuder exempelvis café, tidningsläsning, träffa anställda och ideella medarbetare, bokcirkel och bibelstudiegrupp. Tanken är att grupperna ska fungera som öppna gemenskaper där människor hittar en väg in i församlingens liv.

Barnkonsekvensanalys: Det är viktigt att dop följs upp med inbjudan till barnverksamhet. Att barnen redan från tidig ålder får lära känna Jesus Kristus är avgörande för kyrkans framtid. Barnen är därför högt prioriterade i vårt arbete.

Kyrkan ska, främst genom förtroendevalda och präst, vara tydlig och aktivt delaktig i bygdens nätverk. För att människor ska hitta till oss använder vi flera olika informationskanaler:

- Vårt församlingsblad "Kyrkbladet" presenterar främst pågående och kommande aktiviteter. I bygdens blad "Nya Yngarebygden" publicerar vi bilder och reportage om sådant som hänt i församlingen.
- Vi har en hemsida under Svenska kyrkans gemensamma webb. Den innehåller kontaktuppgifter, information om vår historia, våra kyrkor och lokaler, främst riktad till turister och andra utsocknes. Vidare schema för gudstjänsterna och information om de grupper som möts i sockenstugan, vårt café och möjligheterna att hyra sockenstugan för olika ändamål.

- Affischer sätts upp vid kyrkan och närbutiken, samt vid större arrangemang på andra anslagstavlor i bygden.
- Gudstjänsten bör vara det nav, det centrum, som allt kristet liv i Björkvik utgår från. Högmässan är dock inte i första hand en missionerande gudstjänst, utan är församlingens gemensamma tillbedjan. Därför är det viktigt att ta tillvara andra gudstjänster som kan få en mer missionerande karaktär: skolavslutning, musikgudstjänst, friluftsgudstjänst och i viss utsträckning de kyrkliga handlingarna.

Gudstjänst

Det yttre tecknet på att det finns en kristen församling i Björkvik är, att det regelbundet firas gudstjänst på bibelns och beaktelsens grund. I vår församlingskyrka firas huvudgudstjänst varje sön- och helgdag. Mässa firas som regel varannan vecka. Ett flertal musikgudstjänster anordnas, Luciahögtid, julkonsert, påskdagsmorgonens mässa med procession och efterföljande påsklunch i sockenstugan, konfirmationsmässa, julaftonens krubba med barnen. Gudstjänster för stora och små där barnkören medverkar.

Barnkonsekvensanalys: De barn som kommer till gudstjänst ska uppmärksammas. I vår kyrka finns en barnhörna med gosedjur och ett litet bord där man kan sitta och rita. Vid familjegudstjänster predikas särskilt för barnen, som får komma fram i koret. Vi tar alla tillfällen att ge dem uppgifter så att de blir delaktiga och helst upplever att kyrkan är en positiv, rolig och välkomnande plats.

Församlingens musik leds av en kantor.

Våra gudstjänster ska:

- Utformas så att den ovane deltagaren ska känna sig välkommen till kyrkan.
- Skapa och behålla en välkomnande atmosfär.
- Inbjuda till större lekmanadelaktighet, såsom exempelvis textläsare, deltagare i processioner, förebedjare i kyrkans förbön.

- Erbjud ett varierat gudstjänstutbud men med högmässan som den centrala formen.
- Sommartid vill vi fira helgsmålsböner och musikgudstjänster i vår gamla kyrka.

Vår kantor ska utveckla kyrkomusiken i våra gudstjänster och genom församlingens kör och musikliv. Vi vill att musiken ska förmedla glädje, bidra till att gudstjänsten berör och engagerar deltagarna, samt ha stor stilmässig bredd.

Vi vill att dopets ställning i församlingen stärks, genom att vi i första hand inbjuder till dop som sker i samband med söndagens huvudgudstjänst. Församlingen ska aktivt genom dopinbjudan verka för att alla erbjuds dop.

Alla kyrkliga handlingar ska föregås av personliga samtal mellan anhöriga och präst så att gudstjänsten kan utformas på ett personligt sätt.

På Yngaregården, vårt äldreboende i Björkvik, firas gudstjänster och andakter.

En gång årligen firas familjegudstjänst i Glindrans skola.

Undervisning

För att det kristna livet ska kunna fortsätta, utvecklas och växa i vår församling, tror vi på att skapa en lärande miljö, där människor har möjlighet att fördjupa en kristen tro i dialog och samtal för alla åldrar.

I vår församling kommer vi i kontakt med dopföräldrar som undervisas om det kristna dopet, innan vi döper deras barn. Vi erbjuder

deltagande i familjegudstjänster, föräldraträffar, att vara med och sjunga i barnkör, som en del i församlingens undervisning för barn. Öppen förskola är ett annat inslag vi erbjuder.

Konfirmander är en viktig målgrupp för undervisning av unga. Vi följer Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmandarbetet och söker skapa en miljö, där konfirmanderna blir berörda av vårt sätt att fira gudstjänst, och själva får vara delaktiga. Vi vill även försöka finnas till för dem på fritiden.

Vi vill skapa mötes- och växtplatser för alla åldrar i församlingen. Barn- och ungdomsverksamheten ska ha en naturlig anknytning till gudstjänstlivet och församlingen ska ge möjligheter för alla människor att skaffa sig kunskap i kristen tro. För närvarande finns öppen förskola och barnkör samt en fritidsgård i Sockenstugan.

Vår församling vill förmedla en jordnära kristen tro. En tro som förmedlar tröst, trygghet och glädje åt den enskilda människan i hennes vardagsliv. Tillsammans kan vi växa allt djupare i kristen tro.

Barnkonsekvensanalys: Vi eftersträvar samverkan med skola och fritidshem. Fritidshemmet gör ibland utflykter till kyrkan, då det blir tillfälle till undervisning främst om kyrkorummet och kyrkogården.

Vi håller kontakt med de barn som deltar i våra verksamheter, och med deras föräldrar, och är lyhörda för såväl barnens som föräldrarnas önskemål och synpunkter.

Diakoni

Att vara kristen är att leva i bön, vänd mot Gud och i handlingar mot våra medmänniskor.

En tro utan gärningar finns inte.

Diakoni är enligt vårt sätt att se denna grundläggande uppgift, att ha omsorg om människan till kropp själ och ande. En omsorg som vänder sig till människor efter deras behov, oberoende av orsak. Vi vill bygga nätverk för att skaffa oss ökad kännedom om de diakonala behoven. Främja såväl individuella som gemensamma insatser.

Björkviks församling har ingen anställd diakon. Vi har en "väntjänst" som sker genom frivilliga insatser med ett 20-tal engagerade.

Det finns alltid någon till hands, för tillsyn, någon att tala med, någon som hjälper till vid ett besök på sjukhuset, vårdcentral, tandläkare eller kanske bara en skjuts till stan. Väntjänsten serverar kaffe på Yngaregården och hjälper de rullstolsburna att komma till andakterna. Vår väntjänst har blivit ett föredöme för hela Katrineholms kommun.

Soppluncher är ett annat inslag som ordnas för att stärka gemenskapen mellan människor. Till dessa soppträffar inbjuds föredragshållare.

Det finns ett café i Sockenstugan med utvecklingsmöjligheter. I Sockenstugan finns tidningar och tidskrifter till hands. Församlingens körverksamhet, syföreningar, väntjänst, sockenvärdinnegrupp är också delar av vår diakonala verksamhet.

Barnkonsekvensanalys: Barns välfärd är högt prioriterat av samhällets organisationer, och i den utsträckning församlingen skulle kunna bidra, är problemet främst att få kunskap om behoven.

Tankar om framtiden i Björkviks församling

- Vi vill verka för att engagera fler föräldrar och ungdomar.
- Vi vill fokusera på att göra brukare till bärare såväl i gudstjänster som i diakoni och mission.
- Miljö- och hållbarhetsfrågor: Energieffektivisering har skett genom installation av bergvärme och byte till belysning av lågenergityp. Eldrivna redskap används i möjligaste mån på kyrkogården. Vi välkomnar idéer och synpunkter om hur vi kan bli bättre på hållbarhet.